

Уточнений порядок розрахунку коефіцієнтів ефективності використання виробничих запасів за даними фінансової звітності підприємства відповідає критерію доступності інформації фінансової звітності; його практичне запровадження сприятиме подальшому зростанню інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств.

УДК 657

Лаговська О. А.,

д.е.н., доцент, професор

кафедри обліку і аудиту,

Житомирський державний технологічний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНТЕРЕСІВ ГРУП ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ ОСІБ

Активні інвестиційні процеси, які є запорукою зростання конкурентоспроможності національної економіки, в умовах інтенсивної конкурентної боротьби призводять до першочергової концентрації зусиль управлінського персоналу на задоволенні інтересів інвесторів. З цією метою діяльність підприємств спрямовується на максимізацію вартості, що зумовлює потребу використання вартісно-орієнтованого підходу до управління.

Дослідження діяльності 125 компаній, які впровадили концепцію вартісно-орієнтованого управління, свідчать про її ефективність, що відображається в рівні їх вартості, позитивному прирості показника економічної доданої вартості та середі прибутковості (середнє значення даного показника для компаній, які підлягали дослідженню, — 13 %) ¹.

Вартісно-орієнтований підхід до управління діяльністю суб'єкта господарювання передбачає постановку перед управлінським персоналом нових завдань, а це значно підвищує вимоги до якості та змісту інформації, на основі якої здійснюється управління, та призводить до формування нових запитів до системи бухгалтерського обліку та необхідності удосконалення процесу аналітичного забезпечення вартісно-утворювальних процесів.

¹ Примітка: сформовано за даними: Strategy and Value. SCCO International CEO Performance 125 CEO Performance of Northern California's Largest Companies. — SCCO International in association with Pepperdine University, June 2012. — 15 p.

За таких умов проблема обліково-аналітичного забезпечення системи управління діяльністю із орієнтацією на вартість підприємства, як об'єкта інвестування, передбачає врахування потреб суб'єктів господарювання на сучасному етапі розвитку і в перспективі, що реалізується у визначенні варіативності напрямів діяльності підприємства як системоутворюючих дій генерування його вартості у взаємозв'язку із базовими принципами концепції стійкого розвитку.

Вирішення даної проблеми є актуальним не лише для України, а й для інших країн світу, про що свідчать програми світових самітів з проблем стійкого розвитку. При цьому слід виходити з того, що вартість підприємства є об'єктом інтересу, що виражається через відповідно сформований запит щодо поточного та потенційного значення даного показника з огляду на становище підприємства як об'єкта оцінки на трьох базових ринках (капіталу, праці, товарів (робіт, послуг)).

Недостатність інформаційно-аналітичного забезпечення здійснення оцінки вартості підприємства з позиції інтересів груп заінтересованих осіб викликає необхідність розробки відповідного аналітичного супроводу оціночних дій в рамках реалізації вартісно-орієнтованого управління як основи підвищення рівня прозорості звітності підприємства для різних суб'єктів-запиту.

Найдоцільнішим для оцінки вартості підприємства та показника її приросту в умовах вартісно-орієнтованого підходу до управління є застосування методу економічної доданої вартості (EVA). Це зумовлено рядом його переваг порівняно з іншими методами, зокрема: незначна трудо- та витратомісткість здійснення аналітичних процедур на базі даного методу; можливість оцінки нематеріальної складової вартості; відсутність проблем з одержання вхідної інформації для здійснення аналітичних процедур; тісний кореляційний зв'язок із сукупною акціонерною доходністю (на рівні 0,84) та з акціонерною вартістю (на рівні 0,4); базування на інформації, генерованій системою бухгалтерського обліку; можливість застосування безпосередньо управлінським персоналом. Вибір інших методів може відбуватися залежно від цілей оцінки та необхідності визначення того чи того типу вартості на базі розробленої алгоритмічної моделі вибору найдоцільнішого методу оцінки.

При цьому, враховуючи існування взаємозалежності між процесом формування вартості та взаємовідносин підприємства із групами заінтересованих осіб, доцільним є визначення вартості підприємства на базі модифікованого варіанту EVA. Його вико-

ристання нівелює недоліки, притаманні традиційному підходу до обчислення даного показника, та забезпечує підвищення ступеня його аналітичності в контексті орієнтації на інтереси груп заінтересованих осіб, переважно антагоністичного характеру, та дозволяє врахувати ряд обмежуючих чинників (суттєве відхилення балансової вартості підприємства від ринкової вартості, значний темп інфляції, рівень ризикованості діяльності), що забезпечує підвищення достовірності обліково-аналітичної інформації.

Також доцільним у ході оцінки вартості підприємства вибір модифікуючої позиції відносно базового (або так званого класичного) підходу до розрахунку економічної доданої вартості за умови наявності певних обмежувальних (або спонукальних) чинників: 1) значний розрив між балансовою та ринковою вартістю підприємства; 2) наявність інфляційних процесів в економіці (галопуюча або гіперінфляція); 3) значний рівень ризикованості діяльності; 4) наявність постійних пасивів, що призводить до можливості ефективного використання тимчасово вільних коштів; 5) необхідність оцінки доданої вартості, створеної за рахунок власного капіталу; 6) необхідність оцінки доданої вартості не акціонерного, а приватного підприємства.

Реалізація даних пропозицій у рамках вартісно-орієнтованого управління підприємством виступає базисом максимізації його фінансової потужності із врахуванням положень концепції стійкого розвитку через забезпечення засад підвищення ефективності управління процесами створення вартості шляхом вирішення проблем інформаційного забезпечення системи менеджменту та врахування інтересів різних груп заінтересованих осіб.

УДК 657

Лазаришина І.Д.,

д.е.н., завідувач кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного
господарства та природокористування

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Подальший розвиток економіки України неможливий без розробки та реалізації стратегій як на рівні держави, так і на рівні окремих галузей, регіонів, підприємств різних форм власності.